

TURKEY RIGHTS MONITOR

Uitgave 133 | 2-8 januari 2023

(De links naar bijbehorende bronnen zijn te vinden op de Engelstalige versie.)

WILLEKEURIGE DETENTIE EN ARRESTATIE

In de loop van de week hebben openbare aanklagers de detentie van ten minste 63 personen bevolen wegens vermeende banden met de Gülen-beweging. In oktober 2020 werd in een advies van de VN-werkgroep inzake willekeurige detentie (WGAD) gesteld dat het op grote schaal of systematisch opsluiten van personen die banden zouden hebben met de groep, kan neerkomen op misdaden tegen de menselijkheid. Solidarity with OTHERS heeft een gedetailleerde database samengesteld om de aan Gülen gelinkte massale detenties sinds een mislukte staatsgreep in juli 2016 te monitoren.

3 januari: Het ministerie van Justitie heeft een circulaire uitgegeven om de vrijlating van zieke gevangenen te vergemakkelijken. Rechtengroepen verwelkomden de ontwikkeling als een positieve eerste stap. Volgens parlementslid Ömer Faruk Gergerlioğlu stierven vorig jaar 73 gevangenen achter de tralies in het hele land, waarvan er 34 werden geclassificeerd als zelfmoord. De Human Rights Association (İHD) meldde dat er vanaf april 2022 1.517 zieke gevangenen achter de tralies zaten, waarvan 651 in kritieke toestand.

WILLEKEURIGE LEVENSBEROVING

8 januari: De politie in Edirne schoot voormalig politieagent Sedat Türkmen dood, die naar verluidt op weg was naar de Griekse grens om asiel aan te vragen.

GEDWONGEN VERDWIJNINGEN

Er is deze week geen nieuws naar buiten gekomen over Yusuf Bilge Tunç, een voormalige werknemer uit de publieke sector die tijdens de noodtoestand van 2016-2018 bij wetsdecreet uit zijn baan is ontslagen en die op 6 augustus 2019 als vermist is opgegeven. Hij is een van de laatste personen in een reeks van vermoedelijke gedwongen verdwijningen van regeringscritici sinds 2016.

VRIJHEID VAN VERGADERING EN VERENIGING

3 januari: Het Gouverneursbureau van Kars vaardigde een verbod uit op alle openluchtbijeenkomsten voor een periode van zeven dagen.

4 januari: Het Grondwettelijk Hof oordeelde in het voordeel van vakbondsactivisten Nureddin Şimşek, Deniz Topkan en Cihan Tüzün die geldboetes kregen voor deelname aan een protest.

4 januari: Het Gouverneursbureau van Hakkari vaardigde een verbod uit op alle openluchtbijeenkomsten voor een periode van 15 dagen.

5 januari: De politie in Muş kwam tussenbeide bij een begrafenisevenement en arresteerde 31 mensen.

6 januari: Het Gouverneursbureau van Tunceli vaardigde een verbod uit op alle openluchtbijeenkomsten voor een periode van zeven dagen.

VRIJHEID VAN MENINGSUITING EN MEDIA

3 januari: Aanklagers van Istanbul starten een onderzoek naar modeontwerper Eda Taşpınar wegens vermeende vijandigheid onder het publiek vanwege een bericht op sociale media.

3 januari: Een rechtbank in Istanbul besliste de toegang te blokkeren tot ten minste drie nieuwsberichten over beschuldigingen dat het Ministerie van Transport in het geheim een lucratief contract had gegund aan een van de vrienden van minister Adil Karaismailoğlu.

3 januari: Een rechtbank in Sakarya oordeelde om de toegang tot twee nieuwsberichten en een opiniekolom te blokkeren over beschuldigingen van corruptie waarbij de prominente aandelenhandelaar Nihat Özçelik en parlamentslid Zehra Taşkesenlioğlu betrokken waren.

4 januari: De gendarmes in Rize hielden Gökmen Turna, een man die als pers- en PR-functionaris voor een districtsgemeente werkte, kort vast op beschuldiging van het uitlokken van haat en vijandschap onder het publiek.

5 januari: Een hof van beroep in Istanbul bevestigde de veroordeling van mensenrechtenactivist Şebnem Korur Fincancı, die haar in 2013 was opgelegd voor het beledigen van de toenmalige premier Recep Tayyip Erdoğan.

5 januari: Een rechtbank in Ankara oordeelde om de toegang tot twee nieuwsberichten en een tweet te blokkeren over beschuldigingen dat de zoon van parlamentslid Mustafa Şentop op onethische wijze was ingehuurd door een staatsuniversiteit in Istanbul.

6 januari: Een rechtbank in Kütahya beslist om de toegang tot ten minste drie nieuwsberichten over een vrouwenmoord die plaatsvond in de provincie te blokkeren. De rechtbank nam de beslissing op verzoek van het ministerie van Gezin en Sociale Dienst.

8 januari: Luchthavenpolitie in Istanbul houdt journalist Gökhan Yavuzel vast.

ONAFHANKELIJKHEID VAN DE RECHTERLIJKE MACHT EN RECHTSSTAAT

3 januari: De Raad van State, de hoogste administratieve rechtbank van Turkije, weigert een presidentieel decreet uit 2021 dat het land terugtrekt uit

het Verdrag van Istanbul inzake de bestrijding van geweld tegen vrouwen, nietig te verklaren. Met de uitspraak erkende de rechtbank dat de president de macht heeft om Turkije eenzijdig terug te trekken uit internationale overeenkomsten.

7 januari: Het bureau van de gouverneur van Adana weigert toestemming te geven voor een onderzoek naar politieagenten die betrokken waren bij een gewelddadige interventie tijdens een protestmars.

KOERDISCHE MINDERHEID

5 januari: De politie in Muş viel HDP-directeur Sedat Düşünmez fysiek aan, die ze onderschepten bij een controlepost terwijl hij op weg was naar een demonstratie.

5 januari: Het Grondwettelijk Hof schorste de financiering van de pro-Koerdische Democratische Volkspartij (HDP) wegens vermeende banden met terrorisme. De partij staat ook voor ontbinding naarmate de volgende parlementsverkiezingen in het land dichterbij komen.

ANDERE MINDERHEDEN

5 januari: Een transvrouw genaamd Ece E. werd in Izmir vermoord door een onbekende aanvaller in wat volgens nieuwsberichten een transfobe haatmoord was.

GEVANGENISOMSTANDIGHEDEN

3 januari: Een gevangenis in Diyarbakır weigert petitie te verzenden die gevangene Seda Baykan aan het ministerie van Justitie en de parlementaire mensenrechtencommissie heeft geschreven over de schendingen van haar rechten waaraan ze het slachtoffer was.

3 januari: Een Bolu-gevangenis weigert handboeken te bezorgen die een gevangene genaamd Nurullah Yıldız nodig had om zich voor te bereiden op toelatingsexamens voor de universiteit.

3 januari: Een Trabzon-gevangenis weigert videogesprekken met politieke gevangenen.

5 januari: Het Grondwettelijk Hof oordeelde dat een Afyon-gevangenis de rechten van gevangene Rahmi

Çağan schond door zijn brief aan zijn familie te censureren.

6 januari: Uit rapporten bleek dat een gevangene genaamd Vahyettin Sarı werd vastgehouden in een eenpersoonscel in een gevangenis in Ankara en dat hij geen toegang had tot warm water.

6 januari: Een vrouwengevangenis in Diyarbakır weigert videogesprekken met gedetineerden.

VLUCHTELINGEN EN MIGRANTEN

5 januari: Twee soldaten in de grensprovincie Van werden gearresteerd omdat ze naar verluidt een Afghaanse migrant hadden verkracht terwijl ze een groep migranten naar de grens brachten om hen te deporteren.

5 januari: Turkse burgers hebben in de eerste 11 maanden van 2022 in totaal 20.802 asielaanvragen ingediend in Duitsland, een stijging van 216 procent in vergelijking met dezelfde periode van het voorgaande jaar, volgens officiële cijfers van de Duitse federale overheidsinstantie voor asiel.

FOLTERING EN MISHANDELING

2 januari: In een video die viraal ging op sociale media, werd gezien hoe de speciale operatiepolitie in Diyarbakır een man op straat mishandelde. De autoriteiten maakten bekend dat er een onderzoek loopt naar twee agenten over het incident.

3 januari: De orde van advocaten van Ankara heeft vier rapporten vrijgegeven die in 2022 zijn opgesteld over beschuldigingen van marteling en mishandeling in politiehechtenis in Ankara. Volgens de barrapporten vertoonden bijna alle geïnterviewde slachtoffers tekenen van marteling en werden ze onderworpen aan brute ondervragingstechnieken om gedwongen bekentenissen af te dwingen. De balie had eerder besloten de rapporten vertrouwelijk te houden, wat had geleid tot wijdverbreide publieke kritiek en tot het aftreden van verschillende prominente mensenrechtenadvocaten uit protest.

3 januari: De bewakers in een gevangenis in Antalya doorzochten gedetineerde Dilan Yürüklü.

3 januari: Het Grondwettelijk Hof oordeelde in het voordeel van Fevzi Ayber, een man die tijdens een protest in 2016 het slachtoffer was van fysiek geweld door de politie, en beval de staat om hem een schadevergoeding te betalen.

5 januari: De politie in Muş viel HDP-directeur Sedat Düşünmez fysiek aan, die ze onderschepten bij een controlepost terwijl hij op weg was naar een demonstratie.

5 januari: De politie voor speciale operaties in Mardin heeft twee mensen mishandeld, een van hen is minderjarig.

7 januari: Het bureau van de gouverneur van Adana weigert toestemming te geven voor een onderzoek naar politieagenten die betrokken waren bij een gewelddadige interventie tijdens een protestmars.

VROUWENRECHTEN

3 januari: De Raad van State, de hoogste administratieve rechtbank van Turkije, weigert een presidentieel decreet uit 2021 dat het land terugtrekt uit het Verdrag van Istanbul inzake de bestrijding van geweld tegen vrouwen, nietig te verklaren.

4 januari: Mannen doodden in december minstens 19 vrouwen en pleegden geweld tegen minstens 65 vrouwen, volgens het maandelijkse rapport van Bianet.

6 januari: Een rechtbank in Kütahya beslist om de toegang tot ten minste drie nieuwsberichten over een vrouwenmoord die plaatsvond in de provincie te blokkeren. De rechtbank nam de beslissing op verzoek van het ministerie van Gezin en Sociale Dienst.